

โจทย์แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 5
การขายผ่อนชำระและการเช่าซื้อ

ข้อที่ 1

บริษัท โขชัย จำกัด ต้องการให้ท่านช่วยปิดบัญชีประจำปี 25X1 และทำงบกำไรขาดทุนประจำปีเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 ในกรณีนี้ท่านพบว่า ยอดคงเหลือของบัญชีต่าง ๆ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 มีรายการปรากฏดังนี้ :-

ขาย	5,000,000	บาท
สินค้าคงเหลือ 1 มกราคม 25X1 ขกมา	1,200,000	บาท
ซื้อ	2,400,000	บาท
ค่าใช้จ่ายในการขาย	200,000	บาท
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	500,000	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X0	10,000	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X1	2,000,000	บาท

นอกจากนี้ท่านพบว่า ยอดคงเหลือลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X1 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X1 จำนวน 510,000 บาท และบริษัทมีนโยบายในการคิดอัตรากำไรขั้นต้นจากการขายผ่อนส่งเท่ากันทุกปี

สำหรับสินค้าคงเหลือในวันที่ 31 ธ.ค. 25X1 ได้ตรวจนับและตีราคาเท่าต้นทุนเป็นเงิน 600,000 บาท

ข้อที่ 2

ต่อไปนี้เป็นงบทดลองบางส่วนเฉพาะที่เกี่ยวกับรายได้รายจ่ายของบริษัท สหมอเตอร์ จำกัด สำหรับงวดปีการค้ำ 25X0 ซึ่งทำการขายสินค้าบางประเภทโดยวิธีให้เช่าซื้อรวมอยู่ด้วย

บริษัท สหมอเตอร์ จำกัด			
งบทดลอง (บางส่วน)			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X2		(หน่วย : บาท)	
	ด.น.	จ.น.	
ขายสินค้าอื่น ๆ ไม่รวมเช่าซื้อ		1,200,000	
ขายโดยให้เช่าซื้อ		3,800,000	
ต้นทุนสินค้าที่ขาย - สินค้าอื่น ๆ ไม่รวมเช่าซื้อ	800,000		
ต้นทุนสินค้าที่ขาย - โดยให้เช่าซื้อ	2,090,000		
ขาดทุนในการยึดสินค้าที่ขายโดยให้เช่าซื้อคืนมา	80,000		
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย	494,000		
ค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวก	500,000		

ต่อไปนี้เป็นสถิติเกี่ยวกับการขายโดยวิธีให้เช่าซื้อของงวดปี 25X0, 25X1 และ 25X2 :-

	ปี 25X0	ปี 25X1	ปี 25X2
ขายโดยให้เช่าซื้อ	3,000,000	3,500,000	3,800,000 บาท
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	1,800,000	2,030,000	2,090,000 บาท
เงินที่ได้รับชำระมาในปี 25X2	450,000	1,200,000	2,200,000 บาท

- ให้ทำ
- (1) หาผลกำไรขาดทุนสุทธิของบริษัท สำหรับงวดปีการค้ำ 25X2 (Income Statement) ตามวิธีใดก็ได้
  - (2) แสดงวิธีคำนวณกำไรขั้นต้นที่ได้รับจริงในงวดปี 25X2 (Realized Gross Profit on Hire - Purchases) จากการขายของปีต่างๆ ประกอบด้วย

ข้อที่ 3

ต่อไปนี้เป็นรายการที่เกิดขึ้นจากการบันทึกของบริษัทเครื่องไฟฟ้าไทย จำกัด ซึ่งขายเครื่องไฟฟ้าในระบบการขายแบบผ่อนส่ง

	25X0	25X1	25X2
ยอดขายโดยผ่อนส่ง	3,655,000	4,178,000	6,107,500
อัตรากำไรขั้นต้น	36%	39%	40%

ยอดคงเหลือในบัญชีคุมยอดลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง ปรากฏดังนี้ :-

	25X0	
	1 มกราคม	31 ธันวาคม
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X0	174,000	-
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X1	2,054,000	258,000
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X2	-	3,055,200

ในระหว่างปี 25X2 ได้มีการยึดสินค้าคืนจากลูกหนี้ 1 ราย การยึดสินค้าคืนนี้เป็นการยึดสินค้าที่ขายไปเมื่อปี 25X1 ในวันที่ยึดสินค้าคืนมานี้ ประมาณราคาสินค้าที่ยึดคืนได้ 2,000 บาท ซึ่งบัญชีลูกหนี้รายนี้มียอดคงค้างอยู่ทั้งสิ้น 2,000 บาทเช่นกัน พนักงานบัญชีของบริษัทได้บันทึกรายการที่ยึดคืนนี้โดย

เดบิต บัญชีสินค้ายึดคืน	2,000
เครดิต บัญชีลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง	2,000

ในการนี้บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในปี 25X2 ทั้งสิ้น 1,653,400 บาท

- ให้ทำ
- (1) หาผลกำไรขาดทุนสำหรับปี 25X2 (สมมติว่าบริษัทต้องเสียภาษีเงินได้ 30%)
  - (2) บันทึกรายการปรับปรุงและปิดบัญชี ณ วันที่ 31 ธ.ค. 25X2 สมมติว่าบริษัทใช้ระบบบัญชีสินค้าคงคลังแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory System)

ข้อที่ 4

บริษัท ศิริมิตร จำกัด ได้ขายสินค้าโดยวิธีผ่อนชำระและบันทึกบัญชีสินค้าแบบ Perpetual Inventory Method ณ 1 มกราคม 25X2 ยอดคงเหลือบางบัญชี มีดังนี้ :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X1	100,000 บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X2	288,000 บาท
Deferred Gross Profit - ปี 25X1	30,000 บาท
Deferred Gross Profit - ปี 25X2	100,800 บาท

เมื่อปลายงวด 31 ธ.ค. 25X0 ยอดบัญชีคงเหลือก่อนปรับปรุงคำนวณหา Realized Gross Profit on Installment Sales

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X1	- บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X2	108,000 บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X3	180,000 บาท
Deferred Gross Profit - ปี 25X1	30,000 บาท
Deferred Gross Profit - ปี 25X2	100,800 บาท
ขาย	280,000 บาท

สำหรับการขายผ่อนชำระในปีปัจจุบัน บริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้น 50%

ให้ทำ 1. ลงรายการในสมุดรายวันทั่วไป เพื่อบันทึกรายการบัญชีดังต่อไปนี้ :-

ก. การขายสินค้าผ่อนส่งและปิดบัญชี ในปี 25X3

ข. การปรับปรุงบัญชี Deferred Gross Profit on Installment Sales และ Realized Gross Profit on Installment Sales ที่เกิดจากการขายแต่ละปี ณ 31 ธันวาคม 25X3

2. แสดงงบคำนวณประกอบเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ได้รับจากลูกหนี้ อัตรากำไรขั้นต้นที่บริษัทคิดจากการขายแต่ละงวดบัญชี และกำไรขั้นต้นที่ได้รับมาจริงในงวดบัญชี 25X3 จากการขายทั้ง 3 ปี

ข้อที่ 5

บริษัท พรทิพย์ จำกัด ได้ขายสินค้าโดยวิธีผ่อนชำระ และบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบ Periodic Inventory Method ยอดคงเหลือบางบัญชีสำหรับงวดปี 25x2 มีดังนี้ :-

	ปี	
	1 มกราคม	31 ธันวาคม ก่อนปรับปรุง
ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ ปี 25x0	85,000	15,000
ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ ปี 25x1	182,500	60,500
ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ ปี 25x2	-	236,000
สินค้าคงเหลือ	48,500	ตรวจนับได้ 98,500
ซื้อ (1 ม.ค. - 31 ธ.ค.)		275,000
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ ปี 25x0	25,500	25,500
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ ปี 25x1	63,875	63,875
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		24,500

สำหรับการขายผ่อนชำระในปีปัจจุบัน บริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้น 40% ในระหว่างงวดบัญชี มีลูกหนี้จากการขายในปี 25x0 และ 25x2 ซึ่งคงค้างชำระ 3,000 บาท และ 4,000 บาท ตามลำดับผัดนัดไม่ชำระเงิน อีกทั้งบริษัทไม่สามารถติดตามยึดสินค้าคืนมาได้ ทางบริษัทจึงบันทึกหนี้สูญสองรายนี้โดย

เดบิต	ขาดทุนจากการยึดสินค้าคืน	7,000
เครดิต	ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ ปี 25x2	7,000

- ให้ทำ
- บันทึกรายการปรับปรุงและปิดบัญชีของบริษัท พรทิพย์ จำกัด ณ 31 ธันวาคม 25x2 (แสดงการคำนวณประกอบด้วย)
  - แสดงงบคำนวณจำนวนกำไรขั้นต้นที่ถือเป็นรายได้ (Realized Gross Profit ปี 25x2)

ข้อที่ 6 (ภาค 2/22)

ต่อไปนี้เป็นงบดุลของบริษัท เจริญพร จำกัด ซึ่งขายสินค้าทั้งแบบปกติและแบบผ่อนส่ง

บริษัท เจริญพร จำกัด

งบดุล

31 ธันวาคม 25X2

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์		หนี้สินและทุน	
เงินสด	400,000	เจ้าหนี้	600,000
สินค้า	2,400,000	กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง - 25x1	240,000
ลูกหนี้ปกติ	220,000	กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง - 25x2	588,000
หัก สำรองหนี้สูญ	<u>200,000</u>	ทุน	4,060,000
ลูกหนี้จากการขายแบบผ่อนส่ง - 25x1	600,000	กำไรสะสม	1,512,000
ลูกหนี้จากการขายแบบผ่อนส่ง - 25x2	1,400,000		
สินทรัพย์ถาวร	<u>2,000,000</u>		
	<u>7,000,000</u>		<u>7,000,000</u>

ในระหว่างปี 25X3 มีรายได้ค่าเกิดขึ้นพอสรุปได้ดังนี้

ขาย

แบบปกติ (ขายเชื่อ)	6,000,000 บาท
แบบผ่อนส่ง	2,000,000 บาท
ซื้อสินค้า	4,760,000 บาท
สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม 25X3	2,600,000 บาท
ต้นทุนสินค้าขายแบบผ่อนส่ง	1,140,000 บาท
ค่าใช้จ่ายในการขาย	2,100,000 บาท
สำรองเผื่อหนี้สูญ	$\frac{1}{4}$ ของ 1% ของยอดขายปกติ

ข้อที่ 6 ต่อ

บัญชีลูกหนี้ ณ 31 ธันวาคม 25X2 มียอดคงเหลือดังนี้ :-

ลูกหนี้จากการขายแบบผ่อนส่ง - 25X0	200,000 บาท
ลูกหนี้จากการขายแบบผ่อนส่ง - 25X1	600,000 บาท
ลูกหนี้จากการขายแบบผ่อนส่ง - 25X2	900,000 บาท
ลูกหนี้ - ปกติ	620,000 บาท

ในปี 25X2 มีลูกหนี้รายหนึ่งผิดนัดไม่ชำระหนี้ และกิจการไม่สามารถยึดสินค้าคืนมาได้ ตลอดจนการเรียกเก็บหนี้ก็ไม่อาจทำได้ กิจการจึงตัดสินใจตัดบัญชีลูกหนี้รายนี้ออกจากบัญชีลูกหนี้รายนี้ขายแบบผ่อนส่งไว้ในปี 25X0 ในปีนี้มียอดคงค้างทั้งสิ้น 6,000 บาท รายการนี้ยังไม่ได้มีการบันทึกบัญชีแต่อย่างใด

ให้ทำ จัดทำงบกำไรขาดทุนประจำปี สิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 25X2 พร้อมทั้งแสดงการคำนวณรายการอย่างละเอียด

ข้อที่ 7

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X2 บริษัท ยานยนต์ จำกัด ได้ขายรถยนต์เปอโยต์ให้นายสุรพล 1 คัน โดยวิธีให้เช่าซื้อ ราคาที่ตกลงกัน 600,000 บาท (ราคาดันทุนที่บริษัทซื้อมาคันละ 450,000 บาท) นายสุรพลนำรถคันนี้ไปขายแลกเปลี่ยน (Trade - in) ในการซื้อครั้งนี้ด้วย ซึ่งทางบริษัทได้ตีราคารถคันนี้เพื่อคิดรวมเป็นเงินค่างวดที่จะต้องชำระด้วยเป็นเงิน 60,000 บาท บริษัทตกลงให้นายสุรพล ชำระเงินค่างวดจำนวน 150,000 บาท (โดยรวมราคารถคันที่บริษัทตีให้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการชำระด้วย) ส่วนที่เหลือ 450,000 บาท ตกลงให้ผ่อนชำระ 30 งวดๆ ละ 15,000 บาท โดยให้ชำระในวันที่ 1 ของทุกเดือน เริ่มงวดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 25X2 เป็นต้นไป

หลังจากที่นายสุรพลได้ชำระงวดวันที่ 1 กรกฎาคม 25X3 แล้ว ก็ไม่สามารถชำระงวดต่อๆ ไปได้อีก บริษัทจึงยึดรถกลับคืนมาเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 25X3 ในวันที่ยึดรถมาสามารถขายในสภาพเช่นนั้นได้ในราคา 135,000 บาท บริษัทได้นำรถคันนี้ไปซ่อมแซมเปลี่ยนสิ่งชำรุด โดยเสียค่าซ่อมไปเป็นเงินทั้งสิ้นรวม 45,000 บาท วันที่ 15 ตุลาคม 25X3 บริษัทได้นำรถที่ซ่อมแล้วไปขายเป็นเงินสดได้ในราคา 225,000 บาท

ให้ทำ

1. บันทึกรายการต่างๆ ข้างต้นลงในสมุดรายวันทั่วไปของบริษัท ยานยนต์ จำกัด และบริษัทจัดทำบัญชีประจำปีวันที่ 31 ธันวาคม และใช้วิธีบันทึกบัญชีสินค้าแบบ Perpetual Inventory Method
2. แสดงงบดุลของบริษัทเฉพาะรายการที่เกี่ยวข้องข้างต้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X2

ข้อที่ 8

จากข้อมูลที่ปรากฏข้างต้นนี้ ให้ทำ

- 1) บันทึกรายการปรับปรุงและปิดบัญชี ณ 31 ธันวาคม 25x2 ในสมุดรายวันทั่วไป
- 2) คำนวณ Realized Gross Profit ในปี 25x2

ยอดคงเหลือทางบัญชีจากงบทดลองก่อนปรับปรุง ณ 31 ธันวาคม 25x2 มีดังนี้ :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x0	-	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x1	305,000	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x2	750,000	บาท
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ ปี 25x0	25,000	บาท
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ ปี 25x1	180,000	บาท
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	61,750	บาท
กำไรจากการยัดสินค้าคืน	5,000	บาท

กิจการบันทึกบัญชีสินค้าแบบ Perpetual Inventory System ในปีปัจจุบันกิจการตั้งราคาขายสูงกว่าทุน $66\frac{2}{3}\%$ และจากการขายในปีนี้กิจการมีกำไรขั้นต้น 450,000 บาท

ในปี 25x2 มีลูกหนี้จากการขายในปี 25x1 รายหนึ่งผิดนัดไม่ชำระเงิน กิจการจึงยัดสินค้าคืน โดยตีราคาเท่ากับ 36,500 บาท และบันทึกปิดบัญชีที่เกี่ยวข้องคือ ปิดบัญชีลูกหนี้ตามยอดคงเหลือ 45,000 บาท กับบัญชีกำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ตามอัตรากำไรขั้นต้นในปี 25x1 โดย

เดบิต	สินค้าที่ยัดคืน	36,500	
	กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ปี 25x1	13,500	
เครดิต	ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x1		45,000
	กำไรจากการยัดสินค้าคืน		5,000

เมื่อสิ้นปีได้มีการสำรวจสินค้าคงเหลือและได้ตีราคาสินค้าที่ยัดนั้นใหม่ โดยมีมูลค่าเพียง 70% ของราคาตามที่ปรากฏในบัญชี

ข้อที่ 9

บริษัท รวมกิจยานยนต์ จำกัด ขายสินค้าผ่อนส่ง และบันทึกบัญชีสินค้าแบบ Perpetual Inventory Method ในวันที่ 1 ตุลาคม 25x3 บริษัทได้ขายรถยนต์ Renold ให้นายศักดิ์ในราคา 480,000 บาท (ต้นทุน 270,000 บาท) โดยนายศักดิ์นำเอารถ BMW คันเก่ามาเปลี่ยน ทางบริษัทได้ตีราคารถเก่าให้ 130,000 บาท โดยคาดว่าจะสามารถขาย BMW คันนี้ได้เพียง 120,000 บาท (หลังจากที่บริษัทต้องเสียค่าซ่อมประมาณ 8,000 บาท) และ ณ วันที่ตกลงซื้อขายนายศักดิ์ จะต้องจ่ายเงินดาวน์อีกจำนวน 150,000 บาท ส่วนยอดคงเหลือให้จ่ายรายเดือน 20 เดือนๆ ละ เท่าๆ กัน บวกกับดอกเบี้ยซึ่งคิดจากยอดคงค้างในอัตรา 12% ต่อปีชำระเงินงวดแรกวันที่ 1 พฤศจิกายน 25x3 เป็นต้น โดยปกติบริษัทขายรถยนต์เก่าโดยคิดอัตรากำไรขั้นต้น 10%

1) นายศักดิ์ได้นำเงินมาชำระตรงตามนัดทุกงวด ให้ท่านบันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 25x3 จนถึงรายการปรับปรุงและปิดบัญชีใน 31 ธันวาคม 25x3

2) ในปีถัดมา นายศักดิ์ผิดนัดไม่นำเงินมาชำระในเดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์ ในวันที่ 1 มีนาคม บริษัทจึงได้ยึดรถ Renold คืน ประมาณราคาตามสภาพขณะนั้น 100,000 บาท และวันที่ 3 มีนาคม บริษัทได้จ่ายค่าซ่อมอีก 40,000 บาท

ให้ทำ บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป ในปีบัญชี 25x4 พร้อมทั้งรายการปรับปรุง และแก้ไขบัญชี ณ 31 ธันวาคม 25x4

ข้อที่ 10

จากข้อมูลที่ปรากฏข้างล่างนี้ ให้ทำ

1) บันทึกรายการปรับปรุงและปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 พร้อมทั้งจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดในวันเดียวกัน (ให้แสดงยอดขายในงบด้วย)

2) คำนวณหา Realized Gross Profit ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปี 25x2

ยอดคงเหลือบางบัญชีจากงบทดลองก่อนปรับปรุง ณ 31 ธันวาคม 25x2 :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง ปี 25x0	-	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง ปี 25x1	200,000	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง ปี 25x2	1,800,000	บาท
สินค้าคงเหลือ 31 ธ.ค. 25x2	1,000,000	บาท
Deferred Gross Profit ปี 25x0	90,000	บาท
Deferred Gross Profit ปี 25x1	360,000	บาท
Deferred Gross Profit ปี 25x2	900,000	บาท
กำไรจากการยึดสินค้าคืน	32,000	บาท
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	400,000	บาท

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. กิจการได้ใช้ระบบสินค้าแบบ Perpetual Inventory ในการบันทึกการขายผ่อนส่งนั้นบริษัทบันทึกบัญชีโดย

เดบิต ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง	xx	
เครดิต - สินค้าคงคลัง		xx
- Deferred Gross Profit ปี 25x2		xx

2. กิจการได้ตั้งราคาขายโดยประมาณว่าจะมีกำไรขั้นต้นจากการขาย 40%

3. ในระหว่างปี 25x2 ได้มีลูกหนี้หลายรายที่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ กิจการจึงยึดสินค้าคืนมา การบันทึกการขายสินค้าที่ยึดคืนมานี้ บริษัทบันทึกไว้โดย :-

เดบิต - สินค้า	92,000	
- Deferred Gross Profit - ปี 25x0	4,000	
- Deferred Gross Profit - ปี 25x1	36,000	
เครดิต - ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x2		10,000
- ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x1		90,000
- กำไรจากการยึดสินค้าคืน		32,000

สินค้าที่ยึดคืนมานี้ ยังปรากฏยอดรวมอยู่ในสินค้าคงเหลือปลายปี แต่จากการสำรวจและตีราคาสินค้าคงเหลือพบว่า สินค้าที่ยึดคืนมามีค่า ณ วันที่ยึดคืนเพียง 60% ของมูลค่าที่ปรากฏตามบัญชี

ข้อที่ 11

บริษัท ก. จำกัด ขายสินค้าโดยวิธีผ่อนส่งและขายเชื่อเท่านั้น ยอดคงเหลือก่อนปรับปรุง
บางบัญชี ณ 31 ธันวาคม 25X2 มีดังนี้ :-

	บาท
ลูกหนี้ (คุมยอด)	165,000
สินค้าคงเหลือ 1 ม.ค. 25X2	78,800
ขาย	250,000
ซื้อ	160,000
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	54,000

รายละเอียดเพิ่มเติม มีดังนี้ :-

1. กิจการขายสินค้าผ่อนส่งโดยมีอัตรากำไรขั้นต้น ดังนี้
ปี 25X1 = 40%
ปี 25X2 = 50%
2. กิจการใช้บัญชีลูกหนี้คุมยอด (Controlling Account) ลูกหนี้รายตัวมีรายละเอียด
ดังนี้ :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง ปี 25X1	35,000 บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง ปี 25X2	55,000 บาท
ลูกหนี้ธรรมดา	<u>75,000 บาท</u>
รวม	<u>165,000 บาท</u>

3. เงินที่ได้รับชำระจากลูกหนี้ในปี 25X2 จำแนกได้ดังนี้ :-

จากลูกหนี้ขายผ่อนส่ง ปี 25X1	80,000 บาท
จากลูกหนี้ขายผ่อนส่ง ปี 25X2	90,000 บาท
จากลูกหนี้ธรรมดา	45,000 บาท

สำหรับลูกหนี้ธรรมดา มียอดยกมาเมื่อ 1 มกราคม 25X2 จำนวน 15,000 บาท

4. ในระหว่างปี 25X2 กิจการได้ยึดสินค้าคืนจากการขายผ่อนส่งในปีปัจจุบัน ขณะที่
ยึดคืนลูกหนี้ค้างชำระ 6,000 บาท และตีราคาสินค้าตามสภาพที่ยึดคืนในราคา
2,000 บาท กิจการยังมีได้บันทึกรายการในสมุดบัญชี

5. สินค้าคงเหลือตรวจนับรวมทั้งยึดคืนได้ในราคา 95,000 บาท

ให้ทำงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 25X2 โดยแสดงให้เห็นถึงยอดขายผ่อนส่ง
ขายธรรมดา และยอดขายรวม (ให้แสดงการคำนวณประกอบด้วย)

ข้อที่ 12

ยอดคงเหลือบางบัญชีก่อนปรับปรุงเมื่อสิ้นงวดบัญชี ณ 31 ธ.ค. 25X2 มีดังนี้

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - 25X0	- 0 -	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - 25X1	240,000	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - 25X2	1,100,000	บาท
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - 25X0	45,000	บาท
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - 25X1	189,000	บาท
กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - 25X2	600,000	บาท
ขาย (ปกติ)	2,500,000	บาท
ต้นทุนขาย (ปกติ)	1,250,000	บาท
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	689,000	บาท
ขาดทุนจากการยึดสินค้าคืน	14,000	บาท

ในปีปัจจุบัน กิจการตั้งราคาขายผ่อนส่งสูงกว่าต้นทุน $66\frac{2}{3}\%$ (หรือ 66.67%)

เมื่อ 1 ส.ค. 25X2 ได้มีลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25X2 รายหนึ่ง ผิดนัดไม่ชำระเงิน และทางบริษัทไม่สามารถยึดสินค้าคืนมาได้ บริษัทจึงได้จำหน่ายบัญชีลูกหนี้รายนี้ พร้อมกับตัดบัญชีกำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงว่าเป็นรายได้ ตามอัตรากำไรขั้นต้นจากการขายในปี 25X1 โดย

เดบิต - กำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - 25X1	7,000	
- ขาดทุนจากการยึดสินค้าคืน	14,000	
เครดิต - ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - 25X1		20,000

- ให้ทำ
1. งบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 25X2 (โดยจัดให้มียกข้อยประกอบ แสดงถึงการคำนวณหากำไรขั้นต้นที่เป็นรายได้แล้ว (Realized Gross Profit on Installment Sales) ในปี 25X2
  2. แสดงบัญชีกำไรขั้นต้นที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้จากการขาย (Deferred Gross Profit on Installment Sales) ปี 25X0 ปี 25X1 และปี 25X2 ณ 31 ธ.ค. 25X2

ข้อที่ 13

บริษัท อำนาจพร จำกัด ได้ขายสินค้าโดยวิธีผ่อนชำระและบันทึกบัญชีสินค้าด้วยระบบ Perpetual Inventory Method ณ 1 มกราคม 25X2 ยอดคงเหลือบางบัญชี มีดังนี้ :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X0	100,000
ลูกหนี้จากการผ่อนส่ง - ปี 25X1	288,000
Deferred Gross Profit - ปี 25X0	30,000
Deferred Gross Profit - ปี 25X1	100,800

เมื่อปลายงวด 31 ธันวาคม 25X2 ยอดบัญชีคงเหลือก่อนปรับปรุงคำนวณหา Realized Gross Profit มีดังนี้ :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X0	-
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X1	108,000
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง - ปี 25X2	180,000
Deferred Gross Profit - ปี 25X0	30,000
Deferred Gross Profit - ปี 25X1	100,800
	<u>280,000</u>

สำหรับการขายผ่อนชำระในปีปัจจุบัน บริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้น 50%

- ให้ทำ
1. ลงรายการในสมุดรายวันทั่วไป เพื่อบันทึกรายการบัญชีดังต่อไปนี้ :-
    - ก. การขายสินค้าผ่อนส่งและปิดบัญชี ในปี 25X2
    - ข. การปรับปรุงบัญชี Deferred Gross Profit และ Realized Gross Profit ที่เกิดจากการขายแต่ละปี ณ 31 ธันวาคม 25X2
  2. แสดงงบคำนวณประกอบ เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ได้รับมาจากลูกหนี้ อัตรากำไรขั้นต้นที่บริษัทคิดจากการขายแต่ละงวดบัญชี และกำไรขั้นต้นที่ได้รับมาจริงในงวดบัญชี 25X2 จากการขายทั้ง 3 ปี

ข้อที่ 14

จากข้อมูลที่ปรากฏข้างล่างนี้ ให้ทำ

1) บันทึกรายการปรับปรุงและปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 พร้อมทั้งจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดในวันเดียวกัน (ให้แสดงยอดขายในงบนี้ด้วย)

2) คำนวณหา Realized Gross Profit ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปี 25x2

ยอดคงเหลือบางบัญชีจากงบทดลองก่อนปรับปรุง ณ 31 ธันวาคม 25x2 :-

ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง	ปี 25x0	-	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง	ปี 25x1	200,000	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง	ปี 25x2	1,800,000	บาท
สินค้าคงเหลือ 31 ธ.ค. 2542		1,000,000	บาท
Deferred Gross Profit	ปี 25x0	90,000	บาท
Deferred Gross Profit	ปี 25x1	360,000	บาท
Deferred Gross Profit	ปี 25x2	900,000	บาท
กำไรจากการยึดสินค้าคืน		32,000	บาท
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		400,000	บาท

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. กิจการได้ใช้ระบบสินค้าแบบ Perpetual Inventory ในการบันทึกการขายผ่อนส่งนั้น บริษัทบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	บ/ช ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่ง	xx	
เครดิต	- บ/ช สินค้าคงคลัง		xx
	- บ/ช Deferred Gross Profit ปี 25x2		xx

2. กิจการได้ตั้งราคาขายโดยประมาณว่าจะมีกำไรขั้นต้นจากการขาย 40%

3. ในระหว่างปี 25x0 ได้มีลูกหนี้หลายรายที่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ กิจการจึงยึดสินค้าคืนมา การบันทึกการขายสินค้าที่ยึดคืนมานี้บริษัทบันทึกไว้โดย :-

เดบิต	- บ/ช สินค้า	92,000	
	- บ/ช Deferred Gross Profit - ปี 25x0	4,000	
	- บ/ช Deferred Gross Profit - ปี 25x1	36,000	
เครดิต	- บ/ช ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x0		10,000
	- บ/ช ลูกหนี้จากการขายผ่อนส่งปี 25x1		90,000
	- บ/ช กำไรจากการยึดสินค้าคืน		32,000

สินค้าที่ยึดคืนมานี้ ยังปรากฏยอดรวมอยู่ในสินค้าคงเหลือหลายปี แต่จากการสำรวจและตีราคาสินค้าคงเหลือ พบว่าสินค้าที่ยึดคืนมามีค่า ณ วันที่ยึดคืนเพียง 60% ของมูลค่าที่ปรากฏตามบัญชี

เฉลยโจทย์แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 5
การบัญชีการขายผ่อนชำระและการเช่าซื้อ

เฉลยข้อที่ 1

สมุดรายวันทั่วไป - บริษัท โชคชัย จำกัด

25x1	รายการปิดบัญชี	
31 ธ.ค.	บ/ข สิ้นค้าคงเหลือ 31 ธ.ค. 25x1	600,000
	บ/ข ต้นทุนสินค้าโดยผ่านส่ง	3,000,000
	บ/ข ซื้อ	2,400,000
	บ/ข สิ้นค้าคงเหลือ 1 ม.ค.	1,200,000
	บันทึกสินค้าปลายงวด, 1 ปิดบัญชีซื้อ และสินค้าต้นงวด, ผลต่างบันทึกเป็นบัญชีต้นทุนสินค้า	
31 ธ.ค.	บ/ข ขาย	5,000,000
	บ/ข ต้นทุนสินค้าขายโดยการผ่านส่ง	3,000,000
	บ/ข กำไรขั้นต้นที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	
	Deferred Gross Profit 25x1	2,000,000
	บันทึกการปิดบัญชีขายและต้นทุนสินค้าขาย, ผลต่างบันทึกไว้ใน Deferred Gross Profit 25x1	
31 ธ.ค.	บ/ข กำไรขั้นต้นที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง - 25x1	1,200,000
	บ/ข กำไรขั้นต้นที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง - 25x0	
	บ/ข กำไรขั้นต้นที่เกิดขึ้นจริง	1,400,000
	บันทึกกำไรขั้นต้นที่เกิดขึ้นจริง และแสดงการคำนวณหากำไรขั้นต้นที่เกิดขึ้นจริงดังนี้ :-	
	คำนวณหากำไรที่เกิดขึ้นจริงจากการขายปี 25x1	
	$\frac{2,000,000}{5,000,000} \times (5,000,000 - 2,000,000) = 1,200,000 \text{ บาท}$	
	คำนวณหากำไรที่เกิดขึ้นจริงจากการขายปี 25x1	
	$= \frac{2,000,000}{5,000,000} \times (510,000 - 10,000) = 200,000 \text{ บาท}$	
31 ธ.ค.	บ/ข กำไรขั้นต้นที่เกิดขึ้นจริง	1,400,000
	บ/ข กำไรขาดทุน	1,400,000
	บันทึกการปิดบัญชีกำไรขั้นต้นที่เกิดขึ้นจริงเข้าบัญชีกำไรขาดทุน	

เฉลยข้อที่ 1 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป - บริษัท โชคชัย จำกัด

25x1			
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	700,000	
	บ/ช ค่าใช้จ่ายในการขาย		200,000
	บ/ช ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		500,000
	บันทึกการปิดบัญชีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเข้า บัญชีกำไรขาดทุน		
	บ/ช กำไรขาดทุน	700,000	
	บ/ช กำไรสะสม		700,000
	บันทึกการโอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม		

บริษัท โชคชัย จำกัด

งบกำไรขาดทุน

ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 25x1

(หน่วย : บาท)

ขาย		5,000,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย :		
สินค้าต้นงวด	1,200,000	
ซื้อ	<u>2,400,000</u>	
∴ สินค้าทั้งหมดมีเพื่อขาย	3,600,000	
หัก สินค้าปลายงวด	<u>(600,000)</u>	<u>3,000,000</u>
∴ กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง		2,000,000
หัก Deferred Gross Profit (ลูกหนี้ยกไป 2,000,000 x 40%)		<u>800,000</u>
Realized G.P. จากการขายปี 25x1		1,200,000
Realized G.P. จากการขายปี 25x0		<u>200,000</u>
กำไรขั้นต้นรวม		1,400,000
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย	200,000	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	<u>500,000</u>	<u>700,000</u>
∴ กำไรสุทธิ - R/E		<u>700,000</u>